

Збереження біорізноманіття

Сучасний стан біорізноманіття викликає глибоке занепокоєння та потребує конкретних заходів. У всьому світі. Згідно Звіту «Жива природа» (2018) Всесвітнього фонду природи – чисельність популяцій видів хребетних тварин (ссавці, риба, птахи, амфібії та рептилії) з 1970 по 2014 рік знизилася на 60%. Ми втрачаємо як окремі рідкісні види, так і чисельність видів, що не перебувають під охороною. Збереження біорізноманіття є важливою складовою екологічної політики України, оскільки займаючи менше 6% площі Європи, Україна володіє 35% її біорізноманіття. В області налічується 223 природно-заповідні території та об'єкти, загальною площею 100,4 тис. га, з них 26

територій та об'єктів, площею 5,9 тис. га, мають статус загальнодержавного значення, решта (197 територій та об'єктів), площею 94,5 тис. га – місцевого значення, показник заповідності від загальної площі області становить 4,1 % (17 місце, в Україні – 6,6 %).

Причинами збіднення біорізноманіття є як природні процеси, так і вплив людини.

- 1) Пряме фізичне знищення (неконтрольоване полювання, рибальство, незаконна вирубка лісів, заліснення степів, перевипасання, цілеспрямоване випалювання, розорювання, розробка кар'єрів, урбанізація);
- 2) зміна природних середовищ (заростання степових ландшафтів чагарниками);
- 3) забруднення природного середовища (біологічне, комунальне, інтенсивне забруднення сільськогосподарських земель та інших угідь хімічними засобами захисту рослин, промисловими та побутовими відходами).

Для того, щоб підтримати загальний екологічний баланс та зберегти найбільш цінні природні комплекси України, різноманітність ландшафтів і генофонд рослинного і тваринного світу створюються об'єкти природно-заповідного фонду України.

7,7 % території нашого краю становлять ліси. На початку 90-років минулого століття ліси становили 4,1% території краю. Лісистість в Україні становить близько 16% (лісистість – відношення площ земель, вкритих лісовою рослинністю до загальної площі регіону (області)). Однією з проблем лісової галузі є незаконні рубки.

У Кіровоградській області за рік здійснюється більше 60 зафіксованих незаконних вирубок лісів. Близько 7 га лісів потерпають від пожеж.

Кожен охочий може долучитися до збереження біорізноманіття простими кроками:

Під час прогулянок не доставляти незручності тваринам.

Не кидати сміття на землю. Деякі види сміття починають завдавати шкоди миттєво: недопалки і жувальна гумка отруюють і викликають задуху у тварин, які їх ковтають, в

пляшки потрапляють і не можуть з них вибратися невеликі ссавці і земноводні, розбите скло може поранити великих тварин або, послуживши лупою, викликати пожежу.

Брати участь у заходах для захисту біорізноманіття: екскурсіях із вивчення окремих видів і середовищ

існування, в акціях з порятунку жаб, відвідуванні біоферми, висадженні живоплоту або медоносних рослин навколо паркінгу чи будинку; озелененню фасаду; розбивці саду чи городу на даху; виготовленні гнізд та притулків для тварин.

Скорочувати використання питної води. Вода життєво необхідна для підтримання рівноваги на планеті між тими, хто на ній мешкає, - тваринами і рослинами. Води достатньо для всіх, але, на жаль, вона неефективно розподіляється і нею часто погано розпоряджаються.

Вивчати біорізноманіття міста. Дивно, але біотопи можуть бути набагато різноманітніші в місті в громадських і приватних садах, в ставках, парках, лісах, на озелених вулицях, пустирях і незабудованих ділянках землі.

Поставити на смартфон заставку або рінгтон з рідкісними та зникаючими тваринами, що, до речі, можна зробити за посиланням: <https://rareearthtones.org/ringtones/index.html>.

Долучатися до заходів «садимо дерева заради нашої планети».

Обмежити використання пластику (пакетів, пляшок, посуду), адже він розкладається до 300 років та завдає непоправимої шкоди природі.

Скоротити використання паперу та картону та здати використаний у пункти переробки – зберігати дерева та піклуватися про ліси.

Дізнатися більше:

Книги

Ботанічні раритети Кіровоградщини: посібник. – Кіровоград: Полімед-Сервіс, 2011. – 136 с.: кол. іл. – Бібліогр.: с. 132.

Вербицький В. В. Крилаті скарби Кіровоградщини: хижі птахи (соколоподібні, совоподібні) / В. В. Вербицький. – Кіровоград: КОД, 2007. – 29 с.: іл.

Верзилин Н. Растения в жизни человека / рис. Л. И. Милорадович, Я. В. Таубвурцеля. – 2-е изд. испр.и допол. – Ленинград : Детгиз, 1954. – 190 с.: ил.

Виленский Е. Р. Растение раскрывает свои тайны / ред. О. Л. Лисицына; худ. В. И. Шапурова. – М.: Колос, 1984. – 159 с.: ил.

Воинственский М. А. В мире животных / ред. М. И. Сахарова, кор. А. Д. Яковенко; худ. Г. Н. Гликман. – К.: Наукова думка, 1966. – 128 с.: ил.

Вологдіна О. В. Жива природа: довідкове видання / О. В. Вологдіна. – К.: Перо, 2008. – 96 с.: іл. – (Дитяча енциклопедія ПЕРО).

Заповідні куточки Кіровоградської землі. – К.: Арктур, 1999. – 238 с.

Зелена планета: довідкове видання / пер. з фр. – К.: Махаон-Україна, 2008. – 128 с.: іл. – (Нова енциклопедія).

Костіна Ю. О. Рослинний світ України: дитяча кольорова енциклопедія / Ю. О. Костіна. – Донецьк: БАО, 2008. – 80 с.: іл.

Край на межі лісостепу і степу: природно-заповідні та ландшафтні куточки Кіровоградщини. – Кіровоград: Імекс ЛТД, 2006. – 32 с.: іл.

Левицький В. І. Заповідні місця Кіровоградщини: путівник / В. І. Левицький. – Дніпропетровськ: Промінь, 1984. – 78 с.

Мензатюк З. Зелені чари: оповідання про рослини України / З. Мензатюк. – Чернівці: Букрек, 2012. – 176 с.: іл.

Перельструз Л. Растения: зелёный мир вокруг нас / Л. Перельструз. – Донецьк: Веско, 2008. – 64 с.: іл. – (Зелёная планета).

Рослини і гриби: науково-популярна література. – К.: Махаон-Україна, 2009. – 24 с.: іл. – (Я люблю читати!).

Світ навколо нас: рослини / упоряд. С. Тишковець. – К.: Кобза, 2004. – 351 с.: іл.

Таємниці природи: дитяча енциклопедія. – К.: Школа, 2005. – 416 с.: іл. – (Я пізнаю світ).

Тварини / упоряд. С. Тишковець. – К.: Кобза, 2004. – 317 с.: іл.

Тварини і рослини / уклад. В. Гуріна, В. Біляєва. – Х.: Белкар-книга, 2017. – 64 с.: іл. – (Пізнаємо світ разом).

Тварини: довідкове видання / худож. П. Мірончик. – К.: Кобза, 2003. – 318 с.: іл. – (Світ навколо нас).

Тетельман Г. Світ дивовижних рослин: ілюстрована енциклопедія / Г. Тетельман. – Х.: СЕРТІМА, 2013. – 80 с.: іл. – (Я пізнаю світ).

Траїні А. Як народився пан Дерево / А. Траїні; пер. з італ. Г. Кирієнко; худож. А. Траїні. – Х.: Ранок, 2019. – 32 с.: іл. – (Світ пана Водиці).

Чепурик-захисник довкілля. – Україна: Укреко, 2013. – 16 с.: іл.

Чудеса живого світу : ілюстрована енциклопедія для дітей. – Х.: Ранок, 2003. – 128 с.: іл. – (Я пізнаю світ).

Школьник Ю. К. Світ рослин: повна ілюстрована енциклопедія / Ю. К. Школьник. – К.: Країна мрій, 2006. – 272 с.: іл.

Що? Як? Чому?: світ рослин, світ первісних тварин. – Х.: Український фонд міжнарод. молодіж. співробітн., 2000. – 162 с.: іл. – (Популярна дитяча енциклопедія).

Якобс Уна. Годинник природи: крізь рік із сонцем, метеликами та квітами / У. Якобс. – Х.: Віват, 2019. – 106 с.: іл. – (Енциклопедії).

Публікації

Заповідники // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2012. – № 21-22. – С. 30-35.

Парнікоза І. Ю. Заповідні перспективи / І. Ю. Парнікоза // Країна знань. – 2012. – № 9-10. – С. 27-32.

Кіровоградщина – центр України: мандруємо нашою Батьківщиною. (Підбірка матеріалів) // Позакласний час. – 2011. - № 6. – С. 79-102.

Ресурси Інтернет

52 кроки до біорізноманіття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/Bioriznomanittya/52_kroku.pdf . – (Дата звернення 3.06.2020). – Назва з екрана. – Мова укр.